

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาสิทธิและหน้าที่ของผู้ขนส่งตามพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534: ศึกษากรณี โรคติดต่ออันตรายร้ายแรง
คำสำคัญ	สิทธิและหน้าที่ของผู้ขนส่ง/รับขนของทางทะเล/โรคติดต่ออันตรายร้ายแรง
นักศึกษา	มัณฑนา แก้วยม
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพิตา เรืองวิชาธร
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2564

### บทคัดย่อ

การขนส่งสินค้าทางทะเลมีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลก สัญญารับขนของทางทะเลเป็นสัญญาที่สร้างขึ้นระหว่างผู้ส่งของหรือผู้แทนกับผู้ขนส่งหรือผู้แทน ซึ่งผู้ขนส่งจะทำหน้าที่รับขนของทางทะเลเพื่อนำของไปส่งให้กับผู้รับของตามสัญญา กฎหมายจึงจำเป็นต้องกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ขนส่งไว้เพื่อให้ผู้ขนส่งต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ความยุติธรรมกับคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534

ต่อมาเกิดการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งเป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 องค์การอนามัยโลก (WHO) ออกแถลงการณ์ระบุว่าโรคโควิด 19 ได้เข้าสู่ภาวะแพร่ระบาด (Pandemic) ทั่วโลกหลังมีการลุกลามไปยังหลายประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและการค้าของโลก ทำให้การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างเชื่องช้า เพราะต้องชะลอการดำเนินธุรกิจจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น ทั้งยังส่งผลกระทบต่อธุรกิจการขนส่งสินค้าทางทะเลเช่นเดียวกัน องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (IMO) ได้ร่วมกับองค์การอนามัยโลก และสภาหอการค้าผู้ประกอบการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศ (ICS) มีหนังสือเวียนแจ้งข้อแนะนำเกี่ยวกับกรณีโรคโควิด 19 เพื่อให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามคำแนะนำ ซึ่งกรมเจ้าท่า ได้มีการออกประกาศเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อแนะนำดังกล่าวให้ผู้ประกอบการเดินเรือเจ้าของเรือ ผู้ครอบครองเรือหรือนายเรือ และผู้ควบคุมเรือปฏิบัติตาม เช่น หนังสือเวียนเลขที่ 4204/แนบ 3 (Circular Letter No.4204/Add.3) เรื่อง ข้อแนะนำด้านการปฏิบัติงานสำหรับการจัดการโรคโควิด 19 และการระบาดของโรคบนเรือ (Guidance on operational considerations for managing COVID-19 cases/outbreak on board ships) และหนังสือเวียนเลขที่ 4204/แนบ 4 (Circular Letter No.4204/ Add.4/Rev.2) เรื่อง ข้อแนะนำสำหรับผู้ประกอบการเดินเรือเพื่อป้องกันสุขภาพอนามัยของคนประจำเรือ (ICS Coronavirus (COVID-19) Guidance for ship operations for the protection of the health of seafarers)

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของผู้ขนส่ง ไว้ในหมวด 1 มาตรา 8 ถึงมาตรา 17 เกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติของผู้ขนส่งก่อนบรรทุกของลงเรือ หลังบรรทุกของลงเรือ การใช้ความระมัดระวังและการปฏิบัติให้เหมาะสม หน้าที่ในการออกใบตราส่ง หน้าที่ในการบอกกล่าวแก่ผู้รับตราส่ง สิทธิของผู้ขนส่งที่จะบรรทุกของบนปากระวางตามข้อตกลง สิทธิในการได้รับค่าระวาง สิทธิในการยึดหน่วงของ แต่ยังมีได้ครอบคลุมถึงหน้าที่ในการปฏิบัติกรขนส่งสินค้าทางทะเล กรณีเกิดโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง เพื่อประโยชน์และความปลอดภัยในชีวิตและอนามัยของคู่สัญญาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ขนส่ง กรณีโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามข้อแนะนำขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (IMO) ด้วยการกำหนดหน้าที่ของผู้ขนส่งและข้อยกเว้นความรับผิดชอบเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 ดังนี้

1. เพิ่มคำนิยาม “โรคติดต่ออันตรายร้ายแรง” ในมาตรา 3 วรรคท้าย
2. เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขนส่ง ในหมวด 1 มาตรา 17/1
3. เพิ่มเติมข้อยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง ในหมวด 5 มาตรา 51 วรรคสอง

ทั้งนี้ โดยจัดทำคู่มือเกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ สำหรับผู้ขนส่ง ผู้แทน หรือบริวารของผู้ขนส่งหรือผู้แทน กรณีโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง ให้สอดคล้องกับข้อแนะนำขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ และกฏอนามัยระหว่างประเทศ และให้มีการปรับปรุงแนวปฏิบัติให้ทันสมัยตลอดเวลาอีกด้วย